

ГЕТЕ И ПРОСВЕТИТЕЉСТВО 1 и 2

Врста и ниво студија: основне академске, 5. и 6. семестар.

Назив предмета: Гете и просветитељство 1 и 2.

Наставник за теоријску наставу: ванр. проф. др Миодраг Лома.

Асистент за практичну наставу: Вук Петровић.

Број ЕСПБ: 3 бода по семестру.

Статус предмета: изборни предмет.

Циљ предмета је упознавање студената с односом Гетеових најзначајнијих дела – *Ифигеније на Тавриди*, *Година учења Вилхелма Мајстера* и *Фауста* – према образовном контексту просветитељства, као и упућивање ученика у специфичну естетску и семантичку сложеност ових текстова, којом се они формално и идејно еманципују од детерминације контекстуалним утицајима саображавајући их својим духовним и изражајним потребама.

Исход предмета је у стицању способности да се на основу унутрашњих мерила датих самим овим делима вреднује културни контекст просветитељства и Гетеовог доба, који се својом завршном, односно почетном фазом узајамно преплићу и прожимају.

Садржај предмета:

Теоријска настава се заснива како на разматрању књижевнотеоријске, естетичке и духовноисторијске позадине на којој настају поменута главна Гетеова дела, тако и на одређивању овима својствених модификација тих полазишта.

Практична настава се одвија кроз вежбе из анализе самих текстова *Ифигеније на Тавриди*, *Година учења Вилхелма Мајстера* и *Фауста*.

Оцена: Курс је подељен на два једносеместрална дела, те се први део испита полаже писмено (пише се есеј на једну од 3 понуђене теме), а други део – усмено (одговарањем на 2 питања).

Обавезна примарна литература

1. Јохан Волфганг фон Гете, *Фауст*, превео Бранимир Живојиновић, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци, Нови Сад, 1999.
2. Ј. В. Гете, *Године учења Вилхелма Мајстера*, превела Вера Стојић, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци,

Нови Сад, 2003.

3. J. V. Gete, *Ifigenija na Tavridi*, u: *Ifigenija na Tavridi, Taso, Faust* (prvi deo), preveli Branimir i Velimir Živojinović, Rad/Budućnost Beograd/Novi Sad, 1982.
4. Јохан Волфганг фон Гете, „Писмо пастора у *** новом пастору у ***“, стр. 15–40, превео Драган Стојановић, у: *Источник, Часопис за веру и културу*, бр. 68, Друштво Источник, Београд, 2008.

Обавезна секундарна литература

1. Михаил Бахтин, „Роман о васпитању и његов значај у историји реализма“, стр. 5–65, у: М. Бахтин, *Естетика језичког стваралаштва*, превела Мирјана Грбић, Издавачка књижевница Зорана Стојановића, Сремски Карловци, Нови Сад, 2013.
2. Штефан Ландолт, „Гетеов *Фауст*. Однос сцена *Полагање у гроб* и *Планински кланци* са црквеним учењем“, стр. 41–85, превео Драган Стојановић, у: *Источник, Часопис за веру и културу*, бр. 68, Друштво Источник, Београд, 2008.
3. Драган Стојановић, „Богородица у Гетеовом *Фаусту*“, стр. 86–144, у: *Источник, Часопис за веру и културу*, бр. 68, Друштво Источник, Београд, 2008.
4. Миодраг Лома, „Стојановићево читање *Фаустовог* и *Гетеовог* краја“, стр. 158–183, у: *Хелиотропна мисао, Рецепција стваралаштва Драгана Стојановића*, прир. Зорица Бечановић-Николић, Биљана Дојчиновић-Нешић и Јован Попов, Досије студио / Катедра за општу књижевност и теорију књижевности, Београд, 2011.
5. Јохен Шмит, „‘Католичка митологија’ и њена мистичка демитологизација у завршној сцени *Фауста II*“, стр. 15–40, превео Драган Стојановић, у: *Источник, Часопис за веру и културу*, бр. 68, Друштво Источник, Београд, 2008, стр. 15–40.
6. Temat o obrazovnom romanu, str. 379–536, *Reč*, br. 60, 2000.
7. Hans Robert Jaus, „Rasinova i Geteova *Ifigenija*“, str. 213–243, prevela Drinka Gojković, Nolit, Beograd, 1978.
8. Đerđ Lukač, „*Godine učenja Vilhelma Majstera* kao pokušaj sinteze“, str. 110–121, *Teorija romana*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1990.

9. Fric Martini, „Gete“, str. 240–277, *Istorija nemačke književnosti*, preveli Vera Stojić i Branimir Živojinović, Nolit, Beograd, 1977.
10. Fridrih Šlegel, „O Geteovom Majsteru“, str. 280–301, *Ironija ljubavi*, preveo Dragan Stojanović, Zepter World Book, Beograd, 1999.

Додатна литература

1. Vilhelm Diltaj, „Gete i pesnička fantazija“, str. 139–210, *Doživljaj i pesništvo*, preveo Saša Radojčić, Orpheus, Novi Sad, 2004.
2. J. V. Gete, *Prafaust*, preveo Marko Višić, Unireks, Podgorica, 2008.
3. Đerđ Lukač, *Gete i njegovo doba*, prevela Marija Kon, Veselin Masleša, Sarajevo, 1956.
4. Fridrih Šiler, „O ljupkosti i dostojanstvu“, str. 67–91, *O lepom*, preveo Strahinja Kostić, Book&Marso, Beograd, 2007.

Испитна питања за усмени испит

1. Проблем јединства *Фауста I* и *Фауста II*.
2. Лик Хелене у Гетеовом *Фаусту*.
3. Опклада Бога и ђавола и опклада Мефиста и Фауста.
4. Лик Маргарете у *Фаусту I* и *Фаусту II*.
5. Лик Мефиста у *Фаусту*.
6. Смисао спасења (искупљења) у *Фаусту*.
7. *Књига о Јову* и *Фауст*.
8. Жанр трагедије и срећно разрешење у *Фаусту*.
9. Функција *Валпургине ноћи* у *Фаусту I*.
10. Смисао *Класичне Валпургине ноћи*.
11. „Вечно женско“ у *Фаусту*.
12. Гетеова митологизација у *Фаусту*.
13. Мушки ликови у *Годинама учења Вилхелма Мајстера*.
14. Тема позоришта у *Годинама учења Вилхелма Мајстера*.
15. Смисао опозиције поезије срца и прозе прилика у образовном Роману.
16. Уметничко приказивање развоја личности у образовном роману.
17. Женски ликови у *Годинама учења Вилхелма Мајстера*.
18. Обликовање Вилхелмовог лика.
19. Смисао Друштва из куле.
20. „Лепа душа“ у контексту целине *Година учења*.

21. Појам образовног романа.
22. Проблем људске жртве у Гетеовој *Ифигенији*.
23. Развој односа Ифигеније и Тоанта у Гетеовој *Ифигенији*.
24. Гетеова модификација мита о Ифигенији.
25. Приказ чисте хуманости у *Ифигенији*.